

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

M/2568

Saksbehandler
Alf-Petter Tenfjord
Kommunal- og samordningsstaben

Innvalgstelefon
73199109

Vår dato
13.03.2015
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2014/4396-320
Deres ref.

Kommunene i Sør-Trøndelag
v/ordførere og rådmenn

Kommunereformen - oppfølging etter rapportering 1. februar og ut 2015

Vi viser til kommunenes rapportering pr. 1. februar, som bl.a. viser hvordan prosessene er gjennomført så langt og kommunenes retningsvalg for mulige sammenslåingsalternativer. Vi viser samtidig til KS og Fylkesmannens kommunereformkonferanse 12. februar, der Fylkesmannen gav sin vurdering av arbeidet så langt og prosessen videre. Hensikten med dette brevet er å:

- Tydeliggjøre forventningene til kommunene om hva som må gjøres fram til neste milepæl 1. juli og videre ut 2015.
- Tilby en mal for utredningsarbeid og prosessene i 2015.

Vi oppfordrer til at dette brevet også deles ut til kommunestyrets representanter.

1. Neste faser i arbeidet – utredning/utvikling og så vedtak

Slik arbeidet er lagt opp med reformen i Sør-Trøndelag, går vi nå etter 1. februar inn i fase tre av prosjektet:

Fase 1: Oppstart	Fase 2: dialog	Fase 3: Utredning og utvikling	Fase 4: beslutningsfase
26. august 2014 til september 2014	September 2014 til 31. januar 2015	1 februar 2015 til 31. desember 2015	Januar 2016 til 30. juni 2016
<ul style="list-style-type: none">- Avklaring av reformens innhold og verktøy. Oppdragsbrev fra Regjeringen- Etablering av prosjektorganisasjon i fylket, dialog med KS og nabofylker- Oppstartskonferanse med ordførere og rådmenn med forankring av prosjektplan og milepæler	<ul style="list-style-type: none">- Avklaringer av geografiske retningsvalg på bakgrunn av tilrettelagt kunnskapsgrunnlag og prosesser i enkeltkommuner og mellom kommuner	<ul style="list-style-type: none">- Felles utredninger av realistiske alternativer. Oppstart av felles prosjekt med tydelig prosess, innhold og framdriftsplan.- Innbyggerdialog- Intensjonsavtale mellom kommuner som vurderer å slå seg sammen.- Saker i kommunestyrene om status og videre prosess.- Folkevalgt-opplæring og reorganisering med nye medlemmer etter kommunevalget	<ul style="list-style-type: none">- Rådmenn/styringsgrupper forbereder saker til kommunestyrene med oppsummering av prosess og anbefaling- En eller flere behandlinger i kommunestyrene og deretter vedtak.- Der kommuner har felles vedtak om sammenslåing kaller Fylkesmannen inn til felles kommunestyremøte, jf. inndelingslova. Det enkelte kommunestyre må så bekrefte dette med nytt kommunestyrevedtak- Saker med vedtak skal sendes til Fylkesmannen- Fylkesmannen oppsummerer og sender sin anbefaling til departementet

For å få et godt kunnskapsgrunnlag for beslutningsfasen, anbefaler Fylkesmannen at så mye som mulig av kommunenes beslutningsgrunnlag er klarlagt til fram til september 2015. Når nasjonale rammebetingelser er avklart etter Stortingets behandling av Regjeringens stortingsmelding som kommer før påske, må disse legges til grunn for kommunenes beslutninger.

2. Forventninger til kommunenes arbeid fram til 1. juli og ut 2015

Alle kommunene har nå fattet vedtak på foreløpig geografisk retningsvalg, se <http://fylkesmannen.no/Sor-Trondelag/Kommunal-styring/Kommunereformen/>

Neste milepæl ihht prosjektplanen er rapportering 1.juli. Fram til dette tidspunktet er kommunene utfordret til å ha gjennomført sonderinger og ha planlagt/kommet i gang med utredninger/intensjonsavtaler. Det er naturlig nå at prosessene på en helt annen måte enn tidligere, samkjøres mellom nabokommuner og at forpliktelsene i prosessene vil øke.

Konkret anbefaler Fylkesmannen:

- a) til 1. juli 2015
- at kommunene gjennom dialog/sonderinger har avklart hvilke sammenslåingsalternativer som er realistiske og som skal utredes. Fylkesmannen anbefaler at dersom det ikke kan særlig begrunnes, bør maks 2 alternativer utredes. Dette utfra kapasitets- og tidshensyn, samt behovet for tillit og tett samhandling i prosessene.
 - at kommunene lager felles prosjekt med tydelig beskrivelse av prosess, innhold og framdriftsplan for de alternativer som skal utredes. Ingen kommuner bør utrede alene alternativer der andre kommuner inngår.
 - at hver enkelt kommune avklarer for egen del om det er særskilte tema/problemstillinger som berører sin kommunes interesser, som de trenger å få utredet. Noen problemstillinger berører flere, og kan være naturlig å se på i et fylkesperspektiv.
- b) til 31.12.2015
- Det bør nå foreligge et beslutningsgrunnlag for kommunen:*
- hver enkelt kommune bør ha utredet 0-alternativet, dvs hvordan de som egen kommune vil kunne klare roller og oppgaver i dag og hvordan de vil klare oppgavene/rollene de neste ti-årene. Det bør lages en egen vurdering av kommunens sårbarhet. Her bør det vurderes avhengigheten av interkommunalt samarbeid i dag og hvordan et ev utvida samarbeid vil slå ut ift kompleksitet, politisk styring mv.
 - De kommuner som inngår i felles sammenslåingsalternativer, bør sammen gjennomføre en utredning som viser fordeler/ulempene en ev kommunesammenslåing kan gi. Utredningen bør bygge på et utfordringsbilde for dagens kommuner og beskrive mulighetsbildet for en ny kommune.
 - Behovet for grensejusteringer bør tas opp i utredningen, og alle ulike inndelingsalternativer vurderes opp mot reformens mål og ekspertutvalgets kriterier for framtidens kommune.
 - De kommuner som inngår i felles sammenslåingsalternativer, bør ha laget en intensjonsavtale. Disse avtalene kan tydeliggjøre politisk hvorfor man ønsker sammenslåing og hva man vil oppnå med dette. Videre kan man ta opp spørsmål som kommunesenter, kommunenavn, hvordan kommunale

tjenester skal tilbys, hvordan kommunale funksjoner skal lokaliseres og hvordan ansatte skal håndteres.

Totalt sett er dette omfattende oppgaver som krever at det settes av egen utredningskapasitet og ressurser både administrativt/politisk. Men ikke minst krever slike prosesser godt lederskap, at kommunepolitikerne ansvarliggjøres, at innbyggere og ansatte involveres og at arbeidet forankres godt.

3. Tilbud om en mal for utredning og prosess i 2015

Fylkesmannen har med bistand fra KS, laget en første utgave av en mal (jf. vedlegg) for gjennomføring av utredninger av kommunesammenslåinger og prosessene fram til vedtak. Vi håper denne kan oppleves som nyttig å bruke. Den gir ideer til hvilke aktiviteter som bør gjennomføres, hvilke verktøy kommunene kan bruke og viser til mange eksempler/kunnskapsgrunnlag kommunene kan ha nytte av.

4. Fylkesmannens anbefalinger til prinsipper som kan legges til grunn

På konferansen 12. februar vedtok KS fylkesmøte en uttalelse om prinsipper som bør legges til grunn for videre arbeid. Fylkesmannen fra sitt ståsted pekte på en del forhold vi mener bør være viktige bærebjelker for å komme fram til en helhet i de løsningene kommunene skal velge:

- Det er viktig å styrke og bygge videre hverdagsregionene, dvs der det er felles bo-, arbeid- og servicemarked.
- Trondheim vil være en motor for utviklingen i Trøndelag.
- Vi trenger sterke senter flere steder i Trøndelag som samspiller med storbyen og sitt eget omland.
- Flest mulige av offentlige oppgaver som krever lokal tilpasning samles i kommunene med tilhørende myndighet og fagpersonell.
- Lange avstander og ønsker om nærhet i deler av den kommunale virksomhet kan sikres gjennom lokalstyrer, kommunedelsorganisering, lokale servicekontor og andre interne organisasjonsløsninger, inkl. mer systematisk bruk av ny teknologi.
- Ulike modeller for lokalstyrer og kommunedelsorganisering bør utvikles.

Disse forholdene, samt målene for reformen og ekspertutvalgets kriterier, vil bl.a. være en del av den oppsummeringen og vurderingen av prosessen som Fylkesmannen har fått i oppdrag å gjøre høsten 2016.

5. Faglig og økonomisk støtte til kommunene

Fylkesmannen vil kunne bistå kommunene bla. gjennom bistand til prosessarbeidet som pågår, kunnskapsgrunnlag og/eller andre verktøy kommunene kan bruke. Mye veiledende materiale ligger på

www.kommunereformen.no og

<http://distriktssenteret.no/temaer/kommunereform/>

Når det gjelder økonomisk støtte, så vil kommunene motta 400 000 kr i 2015, basert på følgende kriterier:

- støtten skal brukes til internt frikjøp av ressurs til reformarbeidet
- støtten kan brukes til innbyggerinvolvering og deltakelse på samlinger i regi av KS/Fylkesmannen

- *støtten gis kun til kommuner som 1. februar vedtar at de vil utrede sammenslåing, og som starter opp og deltar i en prosess sammen med annen kommune/andre kommuner for å lage et beslutningsgrunnlag for en ev ny kommune.*

Til slutt vil Fylkesmannen opplyse om at vi også framover vil bruke fylkeskoordineringsgruppen som et rådgivende forum. Sammen med KS vil også ha jevnligte møter med prosjektlederne i kommunene, og neste gang 25. mars.

Med hilsen

Brit Skjelbred
Kst. fylkesmann

Alf-Petter Tenfjord
direktør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg – mal for utredning og prosess

Kopi med vedlegg (via e-post):

- Fylkeskoordineringsgruppen, Distriktssenteret, KS Sør-Trøndelag
- Tillitsvalgte (hovedsammenslutninger Sør-Trøndelag) og regionrådene